

Patricia Mutňanská, 30 rokov, Nemšová

Generačné priekopy

„Veľa šťastia, zdravia, veľa šťastia, zdravia, veľa šťastia, milý Tobík, veľa šťastia zdravia.“ Ovzduším sa nesie vlna sfúknutých sviečok, sladkastý nádych torty, ale aj mix všemožných voňaviek, dezodorantov či vôd po holení. Takto vonia rodinná oslava - nepríjemne, no s menším sebazaprením sa to dá vydržať. Ako tak pozerám na plné darčkové tašky, čo akurát dostáva môj jednoročný syn, ktorý pri tom, mimochodom, nič nepotrebuje, lebo všetko zdedil po staršom bratovi, a zúčastneným gratulantom som to dostatočne dopredu prízvukovala, viem, že aj toto sa ešte stále dá zvládnuť. Darčeky pretriedim a ďalšieho pol roka ich budem nosiť ako malú pozornosť, keď pôjdem na návštevu ku kamoškám s malými deťmi.

Síce som matkou dvoch detí dohromady už štyri roky, pre celú ženskú časť osadenstva tejto rodinnej oslavy, čo je moja mama a babka, svokra, dve manželove babky a teta, som ešte len stratená a nezorientovaná začiatovníčka. A pri pohľade na moje oslavujúce jednoročné dojča, ktoré práve prežíva kusisko sladkej a mastnej torty, viem, že najhoršia časť oslavy sa práve nenávratne začala. Len neveriacky sedím na gauči a bezbranne sledujem, čo sa sype zo všetkých strán, lebo proti takejto presile sa nedá bojovať:

„Ale ti tá tortička chutí, Tobinko. Otvor ústa, ham! Len sa poriadne napapkať.“

„Ty to tlačíš, akoby si také doteraz nikdy nejedol. Čo ti tá mama dáva jesť, chudáčik?“

„Ešte to zapapkať týmto majonézovým šalátikom. Už máš rok, povedz mame, že ty už môžeš papat' všetko.“

„Dobre, že vravíš, pozri, Tobi, akú penu má prababka na tomto pive. No, chod' ochutnať, neboj sa.“

„To nemyslíš vážne, že ten chlapec nemá papučky. Rýchlo nejaké dones!“

Ako tak počúvam tieto rokmi overené múdrosti, uvedomím si, že čím sa celospoločenský pokrok začal zrýchľovať, tým sa začali zväčšovať aj rozdiely medzi jednotlivými generáciami. Niekedy sa mi zdá, že medzi súčasnými generáciami sú tie rozdiely také veľké, že už slovné spojenia generačný rozdiel či generačná medzera nie sú dostačujúce. Akoby súčasné generácie oddeľovali skôr hlbokomorské oceánske priekopy ako rozdiely. Áno, generačné priekopy je určite príznačnejšie pomenovanie. Všetci dobre poznáme rozhovor s rodičmi v štýle: „Urob to tak, ako sme to robili my,“ alebo „Za našich čias bolo toto

normálne.“ A na odpoveď: „Ale dnes sa to tak už nerobí,“ dostaneme vedecky podložený argument, „Veď ty si prežila a nič sa ti nestalo. Dnes všetci len vymýšľajú.“ S obrovskou úctou voči všetkým rodičom a starým rodičom, rozhovory v tomto štýle bývajú naozaj veľká otrava. V tom mi v hlave skrsne hriešna myšlienka, a to zostaviť rebríček s názvom Najhlbšie generačné priekopy. Veď nad čím iným môžem v tejto zúfalej situácii počas rodinnej oslavy premýšľať?

Začnem 10. miestom, ktoré patrí Portorickej generačnej priekope s hĺbkou 8 380 metrov pod hladinou zdravého rozumu - *Podľa špecifického tvaru svojho tehotenského brucha budeš mať buď dievča, alebo chlapca.* Jasné, veď to úplne dáva zmysel, že dieťa sa podľa pohlavia uloží v bruchu rozdielnym spôsobom, a to tak, že matke z toho zrazu narastie telo v okolí pupka vpred alebo doboku. Najlepšie na tom je, že ak táto teória stroskotá a matke sa narodí dievča aj napriek veštbe všetkých tiet z ulice, že to bude zaručene chlapec, považujú to za absolútnu náhodu alebo výnimku, lebo veď u susediek z vedľajších dvorov to vždy fungovalo. Táto spomínaná priekopa je v rámci môjho rebríčka jedinou z Atlantického oceánu, tak to zrejme bude paralela, že je tiež jediným zaručeným výrokom z obdobia tehotenstva. Tie nasledujúce už sa budú týkať výchovy narodených detí a oblasti Tichého oceánu.

9. miesto patrí Yapskej generačnej priekope s hĺbkou 8 527 metrov pod hladinou zdravého rozumu a konkrétne výroku – *To nie je prekážka, že je mu to veľké, veď do toho dorastie a aspoň to dlhšie ponosí.* Vôbec nevádi, že dieťa je v tom konkrétnom oblečení ako v beztvare vreci a dlhé rukávy si sústavne namáča do vody, jedla či prachu. Hlavne to potom netreba zabudnúť vrátiť späť na povalu, lebo sa to zide ešte pre deti mojich detí, aj keď moderné to nebolo už v roku 1994.

Dúfam, že o 8. mieste nebudú nikdy počuť ľudia pracujúci na sociálnom úrade, pretože ako generačnú priekopu Vulkánových ostrovov s hĺbkou 9 140 metrov pod hladinou zdravého rozumu som vybrala dve múdrosti týkajúce sa tíšenia nepokojného dieťaťa, prvou je - *Namoč mu ten cumlík do medu, nech neplače,* - a druhou - *Potri mu tie boľavé d'asná slivovicou.* K tomuto by sa určite vedeli vyjadriť všetky matky, ktorých deti boli bez predných zúbkov už tri roky pred tým, ako nastúpili do školy, prípadne ich mali také hnedé, že by bolo lepšie, ak by ich naozaj nemali. A k spomínanej lahôdke na potieranie d'asien sa naozaj radšej nechcem vracieť, pretože ak by pred 30 - 60 rokmi spomínaný sociálny úrad pracoval tak promptne a

zodpovedne ako dnes, pravdepodobne by polovica našej generácie aj tej nad nami bola vyrastala v detských domovoch.

Prejdem radšej k 7. generačnej priekope v rebríčku – Bougainvilleskej, ktorá sa nachádza 9 850 metrov pod hladinou zdravého rozumu - *Keď tomu batol'at'u úplne ostriháš vlasy, narastú mu hustejšie*. A presne preto medzi nami chodí toľko riedkovlasých a plešatých ľudí. Zároveň mi však nevychádza, prečo deti, ktorým sa tie vlasy neostrihali, aj tak dospeli v hustovlasých jedincov. Hmm, pravdepodobne preto, že si ich tajne ostrihali počas hrania sa na kaderníctvo. To urobilo vo svojom detstve snáď každé dievča a stavím sa, že aj veľa chlapcov.

Pokračujem 6. miestom, Boninskou generačnou priekopou s hĺbkou 9 810 metrov pod hladinou zdravého rozumu, ktorú obsadil výrok - *Načo to dieťa natieraš krémom na opaľovanie? Nech je pekne snedučké*. Kvôli tejto vete som sa už neraz pohádala s niekoľkými zástancami teórie: Zasúťažme si, či dieťa bude na konci leta odtieňom bližšie k čokoláde. To je všetko, čo k tomu dodám a verím, že už tento výrok nikdy nebudem počuť.

Keď už sme však pri tej čokoláde, ďalšou, 5. v rebríčku, by mohla byť múdrosť – *Túto známú dvojfarebnú čokoládu mu môžeš dať, ved' je určená pred deti*. *Aha, dieťa je aj odfotené na obale*. Prípadne - *Tento cukrami napchatý macko s náplňou je zdravý*, alebo - *Presladená štrúdl'a obsahuje veľa jablák plných vitamínov, len mu daj*. Nazvem ju Kermadeckou generačnou priekopou s hĺbkou 10 047 metrov pod hladinou zdravého rozumu. Lebo ved' cukry deťom treba, v žiadnom prípade nestačí ovocie, takže najlepšie sú tri lízanky a pol kila čokolády. Pri tejto myšlienke sa mi hneď prevracajú panenky.

Prejdem radšej k ďalšej, v poradí 4. generačnej priekope, ktorá sa tentoraz týka zasa slaného, Kurilská generačná priekopa s hĺbkou 10 542 metrov pod hladinou zdravého rozumu - *Jedlo musíš dieťaťu posoliť*. *Preto ti to nechce, lebo bez soli sa to nedá zjesť*, alebo – *Ved' mu daj len trošku soli, má predsa už pol roka*. A potom vysvetľuj, že pre dieťa, ktoré má šesť kilogramov, znamená trocha soli presne to isté, ako keď si priemerný šesťdesiat kilový dospelák, teda 10-násobne ťažší jedinec od spomínaného dojčaťa, dá plnú dávku soli do svojho jedla. Ale na to existuje predsa úplne jednoduchý argument – My sme polročnému dávali segedínsky guláš a prežil. Len pri zvizualizovaní tohto posledného výroku sa mi rovno

zvýšil môj bežne žalostne nízky tlak, a tak nepotrebujem zjesť ani spomínaný presolený segedín a už mám hypertenziu.

Ešte sa však nemôžem opustiť, lebo prichádzajú medailové pozície, konkrétne 3. miesto, Filipínska generačná priekopa s hĺbkou 10 595 metrov pod hladinou zdravého rozumu - *Prečo mu chudiatku dávaš len čistú vodu? Nech sa napije aspoň čajíka*, alebo – *To nemyslíš vážne, že mu dávaš iba svoje materské mlieko?! My sme čaj dávali od narodenia*. O dojčení by som mohla rovno vytvoriť samostatný rebríček, pretože táto téma prináša neuveriteľné množstvo rozdielnych názorov a konfrontácii, priam až kontroverzie.

Počula som však aj iné bizarnejšie výroky, preto sa vrátim späť do svojho aktuálneho rebríčka, kde striebornú medailu pomyselne získava Tongská generačná priekopa s hĺbkou 10 882 pod hladinou zdravého rozumu – *Nenos dieťa, lebo si ho naučíš na ruky*, či – *V žiadnom prípade nedávaj spať svoje dieťa do manželskej postele*. Alebo si mám myslieť, že preto, lebo som si svoje druhé dieťa naučila na nosenie na rukách, to bude chcieť praktizovať až po vysokú školu? Rozhodne nie. V sedemnástich, hneď deň po tom, ako sa mi konečne odšahuje zo stredy manželskej postele, sa mi odlepí od krku a nájde si ďalšiu obeť, pravdepodobne iného pohlavia, s ktorou bude zdieľať spoločnú posteľ a aj to vešanie okolo krku nadobudne úplne iný charakter. Takže už len 16 rokov a potom sa konečne budem môcť rozťahnuť na celých 90 cm, čo je šírka mojej nárokovateľnej polovice postele.

Ale teraz pozor, konečne prišla tá slávnostná chvíľa a môžem vyhlásiť víťaza môjho rebríčka generačných priekop, ktorým sa s hĺbkou 11 034 m pod hladinou zdravého rozumu stáva Mariánska generačná priekopa v znení - *Dieťa musíš nechať vyplakať*. Ktovie, koľko som sa naplakala ja ako batol'a, keď som dostala takúto obrovskú potrebu zostaviť rebríček najhorších materských rád od predchádzajúcich generácií, navyše skombinovaný s vedomosťami z geografickej olympiády, ktoré som si, doteraz zjavne mylne myslela, že už nikdy nevyužijem. Viem však, že nikto nemôže viniť svojich rodičov za výchovu, ktorú dostal, lebo tak ako dnes, aj všetky predchádzajúce generácie sa snažili vychovávať svoje deti ako najlepšie vedeli a dokázali. A tak je asi normálne, že každá správna matka dostane ako darček minimálne milión nevyžiadaných rád.

Z myšlienok ma vyruší poklepanie po ramene: „Ty спиš, či čo? Dones už konečne tie papučky pre Tobinka!“